

Espinalbet

Castellar del Riu

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: El nucli d'Espinalbet.
Emplaçament S'hi accedeix des de la ctra. BV-4243, aprox. Km 4,8 agafar el camí de la dreta.

Coordenades:

Latitud: 42.11897
Longitud: 1.80772
UTM Est (X): 401442
UTM Nord (Y): 4663673

Classificació

Número de fitxa 08050 - 62
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle X-XXI
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Varis propietaris.

Fitxes associades:

[Sant Vicenç d'Espinalbet](#)

[Castell d'Espinalbet](#)

[Rectoria d'Espinalbet](#)

Autoria de la fitxa

Sara Simon Vilardaga

Data de registre de la fitxa:

dj., 18/08/2011 - 02:00

Descripció

El conjunt d'Espinalbet es troba a llevant del terme municipal, de fet, l'enclavament històric originari del període medieval és més concretament al nord-est. El nucli central està configurat per l'església de Sant Vicenç d'Espinalbet, la Rectoria, el cementiri i les restes del castell. Entorn a aquest conjunt hi ha diverses masies, moltes de les quals en les darreres dècades s'han anat rehabilitant i recuperant. Tanmateix també al llarg d'aquest anys la zona va continuar creixent amb incorporació de noves cases. Actualment algunes de les vivendes són destinades a turisme rural o segona residència.

Observacions:

La zona és creuada pel torrent de Tagast, situat a ponent del nucli històric, i en el qual hi ha la font de Cal Tuixent o d'Espinalbet.

Al peu de l'església transita el camí que puja vers el Santuari de Corbera i que també enllaça cap a Berga.

Història

Les primeres referències documentals d'Espinalbet són en relació a l'església de Sant Vicenç d'Espinalbet, en concret en l'acta de consagració de Santa Maria de la Seu d'Urgell, (s. X o inicis del XI) en la que s'esmenta la parròquia d'Espinalbet.

El lloc d'Espinalbet consta al llarg del segle XII com a propietat de la família vescomtal del Berguedà. El conegut trobador Guillem de Berguedà heretà del seu pare el vescomte Guillem de Berguedà (1183) els castells de Puig-Reig, Madrona, Espinalbet, Casserres i Montmajor, junt amb altres importants deixes patrimonials, però no el títol de vescomte. En el testament del trobador Guillem de Berguedà, 1187, hi figuren diferents referències al terme de Castellar del Riu, i en concret a Espinalbet.(VVAA:1991:40-41). No es coneixen, però, altres notícies referides al Castell.

Al segle XIV i XV hi ha altres referències relacionades amb l'església de Sant Vicenç i perduren al llarg de l'època moderna continuant referint-se a l'església amb caràcter de parroquial. Al segle XVIII segueix constant com a tal, època en que a més tenia la sufragània de Sant Martí de Coforb.

En el segle XVI, en el fogatge realitzat el 1553 apareixen sis registres al terme d'Espinalbet, que són "Joan Sarras, Joan Pons Arnau, Pere Gavaig, Miguel Piguier, Pere Bierich alias Xich, i Joan Pons Arnau", aquests dos darrers consta que estan plegats en la "casa den Bergues". Com es pot veure en la nota, Joan Pons Arnau hi figura dues vegades, i sembla que es correspon al mateix personatge, de ser així es redueix a cinc els registres. Aquest Joan Pons consta com el prohom que junt amb en Joan Sarras informen en el fogatge. Aquesta notícia ens informa també que a finals de l'època medieval a la zona hi devia haver algunes poques masies disseminades, entre les quals ja s'hi trobava Can Bargués.

Al llarg de l'època moderna la zona va experimentar importants canvis, entre els quals destaca la modificació i ampliació de l'església durant els segles XVII i XVIII. En aquesta època també es va construir (o modificar de manera important si és que ja existia) la rectoria d'Espinalbet, aportant ja una fesonomia més propera a la que ens ha arribat als nostres dies. Aquest conjunt eclesiàstic també va ser sotmès a altres reformes i modificacions al llarg del segle XIX.

Entre els segles XVIII i XIX la zona degué experimentar un augment de la població de la zona, i per tant de construcció de noves cases, ja que d'aquest període semblen datar diverses de les antigues masies de la zona.

És evident que també les darreres dècades han modificat i canviat substancialment l'entorn del conjunt d'Espinalbet, amb l'augment de nombre d'habitatges.

Bibliografia

- GUILLEM DE BERGUEDÀ I ALTRES TROBADORS (1986): Obra poètica. (Pròleg de Martí de Riquer). Edicions de l'Albí, Escriptors Berguedans, núm. 2, Berga.
- RIQUER, M. de (1971: 280): Guillem de Berguedà. Vol. I: Estudio Histórico, literario y lingüístico. Espluga de Francolí: Abadia de Poblet, 1971.
- SERRA, Rosa. (et al.) (1991). Guia d'Art del Berguedà. Ed. Consell Comarcal del Berguedà Patronat del Centre d'Estudis del Berguedà, Berga.
- VVAA. (1985): "Catalunya Romànica. XII. El Berguedà", Fundació Enciclopèdia Catalana, Barcelona.
- VV.AA. (1990). "Catàleg de Monuments i Conjunts Històrico-Artístics de Catalunya", Direcció General del Patrimoni Cultural, Servei del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, Barcelona.
- VV.AA. (1994:137-141). "Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà", vol.5, Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

